

Kabinet Conun. der
Konink. der Nederlanden
1087
Class. no.

VERTROUWELIJK

MAANDOVERZICHT

No. 7-8 1975

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S T

V E R T R O U W E L I J K

Maandoverzicht nr. 7/8 - 1975

(Tijdvak van 1-7-1975 t/m 31-8-1975)

I N H O U D

Nr. 1248.411

	Blz.
De internationale betrekkingen van de CPN	1
De binnenlandse politiek van de CPN	4
Het pro-Russische communisme	7
De pro-Chinese communistische groeperingen	9
Algemeen Nederlands Jeugdverbond	13
Trotskisme	16
Anti-militarisme	22
Federatie van vrije Socialisten	25
Rode Hulp	27

De internationale betrekkingen van de CPN

Het begin van het proces, dat geleid heeft tot de huidige sterk verbeterde relatie met de CPSU, kan vrij nauwkeurig worden bepaald rond de jaarwisseling 1974/1975. In het november/december nummer van het tweemaandelijks CPN-kaderblad "Politiek en Cultuur" werd nog een artikel geplaatst van CPN-voorzitter H.J. HOEKSTRA, waarin het tot dan toe gebruikelijke wantrouwen naar voren komt ten opzichte van de van Sowjet-zijde zo gewaardeerde ontspanning. Medio januari hield oud-CPN-voorzitter P. de GROOT voor het partijbestuur een rede, waarin van reserve ten aanzien van de socialistische landen en hun (ontspannings-)politiek nauwelijks nog sprake is. De rede van De GROOT was voorafgegaan door een artikel in "De Waarheid" van 30-12-1974, geschreven door hoofdredacteur J.F. WOLFF, waarin op grond van tamelijk gezochte argumenten tot een verbetering in de verhouding tussen de Sowjet-Unie en de Chinese Volksrepubliek werd geconcludeerd. Een al dan niet vermeende toenadering tussen Moskou en Peking is ook vroeger wel eens door de CPN gebruikt als rechtvaardiging voor haar pogingen zich nauwer bij de internationale communistische beweging aan te sluiten.

De GROOT's rede bleef in Oost-Europa niet onopgemerkt, maar leidde daar tot persartikelen die zonder commentaar de essentie van de inhoud van de rede weergaven. Het feit alleen al, dat in de Oosteuropese pers aandacht wordt geschonken aan de CPN, moet al als positief worden aangemerkt. Positief was ook het commentaar in "Communistische Notities" *), dat beschouwd kan worden als een officieuze spreekbuis van de CPSU in Nederland. "Communistische Notities" maakte wel het voorbehoud dat nog maar afgewacht moest worden of de CPN-leiding ook in de praktijk consequenties zou verbinden aan haar veranderde opvattingen. Intussen waren informele contacten tot stand gekomen tussen de CPN en functionarissen van de Sowjet-Ambassade. In "De Waarheid" werd relatief veel aandacht geschonken in positieve zin aan Oosteuropese aangelegenheden. De openingszetten van de CPN-leiding en de reactie van de tegenpartij resulteerden al vrij spoedig in een uitnodiging aan het Centraal Comité van de CPSU een vertegenwoordiger te sturen voor besprekingen over verbetering van de betrekkingen, waaraan eind mei door de CPSU gehoor gegeven werd.

Intussen was er de CPN-leiding kennelijk veel aan gelegen ten opzichte van de eigen achterban en ten opzichte van andere politieke groe-

*) Pro-Russisch maandblad, uitgegeven door een groep communisten rond de vroegere CPN-bestuurder S. BARUCH.

peringen niet de indruk te wekken dat de CPN afstand zou hebben genomen van de in het verleden gevoerde politiek van onafhankelijkheid van de internationale communistische beweging. In dat kader past de nadrukkelijke verzekering, zowel in besloten vergaderingen als in het openbaar in "De Waarheid" gegeven, dat de CPN onverminderd vasthoudt aan haar autonomie-politiek. Ter verklaring van de intensivering van de internationale contacten wees de CPN-leiding op de toenemende bedreiging van de vrede en veiligheid, die een gecoördineerd handelen van de internationale communistische beweging noodzakelijk zou maken en waarvoor onderlinge meningsverschillen opzij gezet zouden moeten worden.

Met andere partijen dan de CPSU (met uitzondering van de Portugese CP) heeft de CPN echter nog geen contacten gelegd vanuit de overweging dat eerst de verhouding tot de CPSU geregeld moest zijn. De mogelijkheid met andere communistische partijen gezamenlijk iets te ondernemen werd de CPN al in januari geboden, toen een aantal partijen uit Westeuropese landen een verklaring uitgaf over de internationale toestand. Op een pers-conferentie, die ter gelegenheid daarvan in Parijs werd gegeven, werd over de CPN gezegd, dat zij nog niets van zich had laten horen. De CPN heeft achteraf op de verklaring ietwat geprikkeld gereageerd, waarschijnlijk omdat een gezamenlijke verklaring haar in zo'n vroeg stadium nog niet gelegen kwam.

Voorts was de CPN - via haar wetenschappelijk bureau IPSO - betrokken bij een symposium over Europa en de Derde Wereld, dat van 8 tot 11 april in Belgrado werd gehouden in de context van de voorbereiding van een pan-Europese communistische conferentie. Aangezien de relatie tot de CPSU zich na het symposium in dezelfde richting is blijven ontwikkelen, mag men aannemen, dat de kritiek die IPSO-afgevaardigde J.REIDING in Belgrado bracht op de houding van de "revisionisten" tegenover Indië en het defaitisme dat hij ten toon spreidde met betrekking tot de ontspanning ofwel berustte op een verkeerde interpretatie door REIDING van de bedoelingen van de CPN-leiding, ofwel bedoeld was als een schot voor de boeg van de CPSU, dat duidelijk moest maken dat er op een basis van gelijkwaardigheid zou worden onderhandeld.

De belangstelling van de CPN voor de ontwikkelingen in Portugal en de ondersteuning van de rol daarin van de Portugese communistische partij (PCP), tot uiting gekomen in een uitvoerige berichtgeving, in het

in het bezoek van CPN-voorzitter HOEKSTRA aan de PCP en in het sturen van een ANJV-groep naar Portugal, werd ongetwijfeld mede ingegeven door de gedachte dat een onvoorwaardelijke opstelling achter de PCP de CPSU welgevallig zou zijn. Pas de laatste weken wordt de kritiek, die in de CPN-leiding toch al wel bestond ten aanzien van de wijze waarop de PCP haar zaken regelde, door partijleiders in (besloten) vergaderingen voorzichtig geventileerd, hetgeen waarschijnlijk verband houdt met het feit dat partijen als de Spaanse en de Italiaanse, waarmee de CPN op den duur ook beter overweg wil kunnen, hun kritiek openlijk naar buiten hebben gebracht.

De besprekingen, die hoge CPSU-vertegenwoordigers zoals vermeld eind mei in Amsterdam met de CPN voerden, hebben inhoudelijk niet veel meer opgeleverd dan de bereidheid van beide partijen om naar verbetering van de betrekkingen te streven, al is het van de kant van de CPN met name op het 25ste partijcongres zo voorgesteld alsof de CPN de CPSU voor haar politiek zou hebben gewonnen. Voordat er van een echt werkcontact, zoals de CPSU zich dat waarschijnlijk voorstelt, sprake zal kunnen zijn, zullen nog veel problemen tot een oplossing gebracht moeten worden. Daarbij is het aan twijfel onderhevig of de CPN wel te bewegen zal zijn tot zo'n nauw contact, dat voor haar autonome imago en daarmee ook voor haar nationale eenheidspolitiek ongetwijfeld een bedreiging vormt.

Wel blijkt duidelijk uit de recente ontwikkelingen, dat de CPN de politiek die zij vroeger aan haar conceptie van autonomie verbond, definitief heeft opgegeven. De berichtgeving in "De Waarheid" over Oosteuro-pese aangelegenheden is aanzienlijk uitgebreid ten opzichte van voorheen en bij de berichtgeving over internationale onderwerpen wordt het belang van de socialistische landen veelal niet uit het oog verloren. Blijkbaar als demonstratie tegenover de achterban van de onafhankelijkheid van de CPN zijn er echter ook artikelen gepubliceerd, die de CPSU minder welgevallig zullen zijn. Zo werd een artikel gepubliceerd over de economische resultaten van de Chinese Volksrepubliek, waarin iedere diskwalificatie van de Chinese politiek ontbrak. Inzake de ontwikkelingen in India nam de CPN een standpunt in, dat niet met dat van de CPSU overeen kwam. Andere communistische partijen als de Oostduitse en de Westberlijnse kregen eveneens in publicaties een veeg uit de pan. Aan de algemene indruk, dat er van een ommekeer in de betrekkingen van de CPN met de internationale communistische beweging sprake is, wordt daardoor echter geen afbreuk gedaan.

*

* *

De binnenlandse politiek van de CPN

Al tijdens een partijbestuursvergadering in oktober 1974 werden de grote lijnen vastgesteld voor de huidige opstelling van de CPN tegenover andere partijen en organisaties (met name PvdA en NVV), waarin voor soepelheid en bereidheid tot concessies terwille van samenwerking maar weinig ruimte meer is. Die opstelling getuigt vooral van teleurstelling over het feit dat de CPN-invloed op het beleid van de regering niet is toegenomen, ondanks haar aanvankelijke houding van "constructieve oppositie". Het alternatief, dat de CPN thans biedt, is de vorming van een "werkelijk progressieve regering", waarin ook de CPN invloed heeft en die steunt op een nieuwe machtsformatie, die zich naar de verwachting van de CPN zal manifesteren bij tegen het regeringsbeleid te voeren acties. De CPN moet haar volle gewicht in de schaal werpen om dergelijke acties van de grond te krijgen, waarbij de vraag of de verhouding tot andere partijen en organisaties daardoor wellicht wordt verslechterd niet langer als relevant wordt beschouwd.

Op grond van onvoldoende eigen aanhang is de CPN om haar politieke doeleinden te kunnen verwezenlijken aangewezen op het sluiten van bondgenootschappen, waarvoor van oudsher in eerste instantie de sociaal-democratische partij en de vakbonden prioriteit genieten. Uit de hardere opstelling van dit ogenblik mag dan ook zeker niet worden geconcludeerd dat de CPN de voornaamste objecten van haar eenheidspolitiek definitief de rug toekeert. Veeleer gaat het er de CPN om voorwaarden te scheppen, die leiden tot de bereidheid met haar samen te werken. Daartoe rekent de CPN op dit moment ook het in discrediet brengen van de besturen van PvdA en NVV, die naar haar oordeel te veel toegeven aan rechtse pressie en handelen vanuit een anti-communistische instelling. Om die reden gelooft zij niet langer dat in de huidige verhoudingen een basis gevonden kan worden voor de vorming van een "werkelijk progressieve regering" en is van de CPN geen coöperatieve houding te verwachten. Het behoeft daarom geen verwondering te wekken dat de CPN-leiding tamelijk koel reageerde op de discussie, die rond de jaarwisseling in de publiciteitsmedia plaatsvond naar aanleiding van een artikel van oud-PvdA-voorzitter Van der Louw over eventuele samenwerking met de CPN. Dat neemt overigens niet weg dat de CPN op regionaal en plaatselijk niveau naar samenwerking blijft streven om de nieuwe machtsformatie te creëren.

De door de CPN gehanteerde interpretatie van de binnenlandse politieke situatie en de verandering, die zij daarin tot stand wil brengen, brengt met zich mee dat de partij aan het stimuleren en initiëren van buiten-parlementaire acties de hoogst mogelijke prioriteit geeft. Na het

25ste partijcongres is gebleken, dat de CPN deze koers in versterkte mate wil doorzetten.

Activiteiten

Het zwaartepunt van de buitenparlementaire actie is gelegen op het sociaal-economische vlak. In deze tijd van economische teruggang, zowel nationaal als internationaal, ligt het voor de hand dat de partij haar krachten mobiliseert tegen de gevolgen van die recessie, zoals loonmatiging, vermindering van het aantal arbeidsplaatsen, temporisering van de uitbreiding van de sociale voorzieningen en bezuinigingen op culturele en andere sociale terreinen. In de afgelopen maanden zijn daartoe al enige initiatieven genomen. Het dagelijks bestuur van de partij heeft de partijafdelingen en -districten in verband daarmee ook tot activiteit aangespoord.

Het valt de laatste jaren op dat de partij nogal moeite heeft om leden, die in een bedrijf werkzaam zijn, te activeren voor partijwerk op dat bedrijf. Ook het mobiliseren van werklozen via de werklozencomité's is nauwelijks van de grond gekomen.

Niettemin is de partij er in geslaagd om met behulp van één of enkele leden bij een aantal in moeilijkheden verkerende bedrijven "actiecomité's van georganiseerden en ongeorganiseerden" te vormen. De comité's eisen in het algemeen behoud van het aantal arbeidsplaatsen, regeringssteun voor het voortzetten van het bedrijf en uitbreiding van de werkgelegenheid door eventueel bestaande vierploegendiensten te vervangen door vijfploegendiensten. Een initiatief dat vrij grote weerklank lijkt te ondervinden betreft de actie voor invoering van een vijfploegendienst in de chemische industrie. Onder leiding van een door de CPN gevormd actiecomité, waarvan partijbestuurslid A. VAN KOOTEN woordvoerder is, zal voor de invoering van zo'n ploegstelsel op 18 september te Spijkenisse gedemonstreerd worden.

Op sociaal en cultureel vlak lijkt het de partij iets makkelijker te lukken grote groepen achter haar eisen te krijgen en te organiseren, zoals o.a. is gebleken bij acties van studenten, welzijnswerkers en gezondheidszorgers. Zelfs is tussen verschillende groepen een vorm van samenwerking tot stand gekomen tegen de plannen van de regering ten aanzien van onderwijs, gezondheidszorg, vormingswerk, welzijnswerk en cultuur. Daartoe hebben Amsterdamse kaderleden van de partij het initiatief genomen tot een gezamenlijke demonstratie tegen bezuinigingen op collectieve voorzieningen. Zij hebben inmiddels steun toegezegd gekregen van een aantal landelijk werkende organisaties, welke geheel of gedeels door de CPN beheerst worden, zoals het anti-CRM-bezuinigingsfront, de Bond van Beeldende Kunstenaars, de Hoger Beroeps Onderwijs-bonden, het Landelijk

Actiecomité Gezondheidszorg, het Landelijk Overleg Eerstelijnswerkers, het Landelijk Actiecomité Werklozen, het Landelijk Overleg Grondraden en de jongeren- en vrouwenorganisaties van de CPN. Daarnaast hebben ook enkele - vaak sterk door CPN-ers gepenetreerde - vakbondsafdelingen en vakgroepen hun steun aan deze demonstratie betuigd.

Gericht op de totstandkoming van buitenparlementaire actie op breed terrein zijn de plannen voor de organisatie van een aantal regionale volkscongressen, waarop de politiek van de regering en de houding van de partijen die haar steunen aan de kaak moeten worden gesteld. Deze regionale volkscongressen (naar het voorbeeld van de Groningse volkscongressen in 1972 en 1975) kunnen gevolgd worden door een nationaal volkscongres, bij welke gelegenheid de presentatie van een alternatieve "werkkelijk progressieve regering" mogelijk is.

Partijorganisatie

De voornaamste activiteit van de partij was het laatste jaar gericht op het in juni gehouden partijcongres, op het organiseren van de financiële campagnes en op de versterking van de partij.

De financiële campagne van het seizoen 1974/75 is inmiddels afgesloten en de gestelde taak - f 560.000,- - is ruimschoots gehaald. De taak voor het boekjaar 1975/76 is gesteld op f 600.000,-, hetgeen minder is dan in 1974/75 werd bereikt, zodat het bijeenbrengen van dat bedrag niet al te veel moeilijkheden zal opleveren.

In de aanwas van nieuwe leden weerspiegelt zich enigszins de aard van de activiteit van de partij. Van de in het laatste half jaar in het district Amsterdam gewonnen leden bleek ongeveer 40% te studeren. Slechts circa 15% van de nieuw gewonnen leden behoorde tot de arbeidersklasse. Onder de nieuwe leden waren werkers in administratieve en verzorgende beroepen in even grote mate vertegenwoordigd als de arbeiders. Overigens is het ledenverlies van de CPN nagenoeg even groot als de ledenwinst, zodat de partij nauwelijks groeide. De aard van het ledenverloop wekt de indruk dat de sociale samenstelling van de partij zich steeds meer wijzigt ten koste van het arbeiders-element.

*
* *

Het pro-Russische communisme

De veranderde betrekkingen tussen CPN en CPSU hebben bij de Moskou-
getrouwe communisten onzekerheid teweeg gebracht, bevreesd als zij zijn
om bij een uiteindelijke normalisering van die relatie politiek dakloos
te worden en tot inactiviteit gedwongen. Dat geldt met name voor hen,
die als gevolg van een politiek conflict buiten de CPN terecht zijn ge-
komen. In organisaties, die niet uit de CPN zijn voortgekomen (NCEVS,
JKU, VND) blijkt men tamelijk optimistisch te zijn over de mogelijkheden
het politieke bestaan te redden.

De vereniging Nederland-USSR blijkt de laatste maanden met malaise
te kampen, waaraan de verbeterde relatie CPN - CPSU ongetwijfeld mede
debet is. De voornaamste bestuurders van de vereniging zijn er van over-
tuigd, dat een terugkeer in de CPN voor hen niet mogelijk is - als zij
dat tenminste al zouden willen. Het is begrijpelijk dat een dergelijk
perspectief niet uitnodigt tot het ontplooiën van veel activiteit. Daar-
bij komt dat in het begin van dit jaar enkele hoofdbestuurders, die
het met het gevoerde beleid niet eens waren, uit het bestuur zijn ver-
wijderd en dat voorzitter W.HULST in verband met zijn gezondheid zijn
werkzaamheden voor de vereniging sterk heeft moeten beperken. Het aan
de vereniging verbonden reisbureau Vernu blijkt daarentegen te floreren.
Naar verwachting zullen dit jaar meer mensen met Vernu naar de Sowjet-
Unie reizen dan ooit tevoren.

Voor het pro-Russische maandblad "Communistische Notities," uitgege-
ven door een groep communisten rond de vroegere CPN-partijbestuurder
S.BARUCH, spreekt het vanzelf dat zijn rol als CPN-kritisch maandblad
zal zijn uitgespeeld wanneer CPN en CPSU weer "on speaking terms" zijn.
De CPN-leiding heeft - waarschijnlijk wat voorbarig - op het CPN-congres
al laten weten dat Moskou zijn handen van het blad zou aftrekken. Zolang
echter het proces van verbetering in de betrekkingen nog gaande is, ver-
vult "Communistische Notities" voor de CPSU een nuttige functie, omdat
het blad op een niet-officiële manier aan haar opvattingen bekendheid
kan geven.

Het Nederlands Comité voor Europese Veiligheid en Samenwerking
(NCEVS), dat zijn taak als grotendeels volbracht had kunnen beschouwen
na de afsluiting van de conferentie in Helsinki, blijkt zich nu (geheel
in overeenstemming met de richtlijnen van de communistische Wereldvre-

desraad) te willen gaan bezighouden met vredesvraagstukken in het algemeen. Het comité denkt op dat terrein een bijdrage te kunnen leveren door het verstrekken van informatie en het uitbouwen van de internationale contacten. Het NCEVS gaat daarmee steeds meer fungeren als alternatief voor een communistisch georiënteerde nationale vredesraad, die in Nederland niet meer bestaat.

De Vriendschapsvereniging Nederland-DDR (VND) en de Vereniging voor Culturele Uitwisseling (VCU), die zich mede richt op de DDR, zijn op zoek naar een bepaalde vorm van samenwerking, die zou kunnen resulteren in het gezamenlijk organiseren van reizen.

Het Jongeren Kontakt voor internationale solidariteit en uitwisseling (JKU) had dit jaar voor het eerst in zijn programma van sociaal-toeristische reizen de DDR opgenomen. De belangstelling daarvoor was echter zo gering dat slechts één reis doorgang heeft gevonden. Meer belangstelling was er voor de reizen met bestemming Sowjet-Unie. Steeds meer gaat het JKU zich met politieke activiteiten bezighouden. De oriënting van het Nederlands Portugal Comité (NPC) past in dat kader. Ook internationaal doet het JKU meer van zich spreken. Met communistische jongerenorganisaties in Oost- en Westeuropese landen werden contacten gelegd. De samenwerking met Nederlandse jongerenorganisaties, die het JKU eveneens nastreeft, blijkt aanzienlijk moeilijker van de grond te komen.

*

* *

De pro-Chinese communistische groeperingen

Gedurende het laatste half jaar zijn de ontwikkelingen in het sinds jaar en dag sterk versplinterde pro-Chinese communisme in Nederland bepaald opvallend geweest. Zo werd bijv. druk over politieke lijn en mogelijke samenbundeling gediscussieerd tussen enkele marxistisch-leninistische organisaties, tussen de Kommunistische Eenheidsbeweging Nederland - marxistisch-leninistisch (KEN ml) en de Socialistische Partij (SP) zelfs in alle openbaarheid. Waarschijnlijk mede als gevolg daarvan lukte het bij verscheidene acties eenheid van optreden tot stand te brengen. Een dergelijke actie-eenheid tussen pro-Chinese groeperingen (en andere min of meer revolutionaire organisaties) kwam onder meer tot stand rond de Nieuwmarktproblematiek, bij de demonstratie tegen de vervanging van de Starfighter en bij een aantal 1-mei vieringen.

Recent zijn nieuwe initiatieven ontwikkeld om ook op sociaal-economische terrein actie-eenheid of samenwerking tussen de verschillende groepen tot stand te brengen. Zo heeft de Bond van Nederlandse Marxisten-Leninisten (BNML) de andere pro-Chinese groeperingen en partijen openlijk uitgenodigd één actiefrent te vormen tegen de loonmatiging. De KEN ml en de SP kunnen een eerste aanzet tot samenwerking geven tijdens de (gezamenlijke) voorbereiding van de herdenking van de grote havenstaking van 1970, waartoe het initiatief door de KEN ml is genomen.

Het is niet uitgesloten dat op eenheid en samenwerking ook aangedrongen is van de zijde van de Chinese Communistische Partij, die zich de laatste tijd weer meer schijnt te interesseren voor een sterke aanhang in West-Europa en mede daarom de marxistisch-leninistische beweging aldaar aan het inventariseren is.

In dit verband zijn vooral de ontwikkelingen binnen de KEN ml opmerkelijk te noemen. Vermoedelijk op instigatie van de verwante Westduitse KPD*), waarvan een delegatie in september 1974 een bezoek bracht aan de Chinese Volksrepubliek, heeft de KEN ml zich in haar internationale activiteit ingespannen om een relatie met de Chinese Communistische Partij (CPCh) tot stand te brengen. Zij is in juli j.l. daarin geslaagd via de Stichting Nederland-China (waarin haar invloed sinds eind 1974 overheersend is geworden) toen een studentendelegatie van de KEN ml onder leiding van het CC-lid F. TEUNISSEN een bezoek van drie weken bracht aan China op

*) Kommunistische Partei Deutschland, niet te verwarren met de pro-Russische DKP.

uitnodiging van de Chinese "Vriendschapsvereniging met de Volkeren". In China werd met hoge functionarissen van de CPCh gesproken.

De nieuwe oriëntatie van de KEN ml op de politiek van de CPCh heeft enkele opvallende wijzigingen in de opstelling van de KEN ml veroorzaakt. Bovendien heeft de interne politiek-organisatorische kentering in de KEN ml, die begin 1974 inzette, zich verder doorgezet. Al die veranderingen hebben intussen opnieuw geleid tot het uittreden van een aantal leden, van wie er enkelen momenteel trachten aansluiting te vinden bij trotskistische organisaties.

Opmerkelijk is zeker de gewijzigde stellingname van de KEN ml inzake de NAVO, die nu veel meer overeenkomst vertoont met de opvattingen van de CPCh. Werd de NAVO in het aprilnummer van de "Rode Tribune" - het blad van de KEN ml - nog genoemd als dé opjager van de bewapeningswedloop, in het augustusnummer wordt veeleer de Sowjet-Unie voorgesteld als de supermacht, die de bewapeningswedloop aantrekt. Het is dan ook niet onwaarschijnlijk dat de KEN ml zich zal terugtrekken uit de voorbereiding van een breed opgezet anti-militaristisch werkcongres, dat begin november hier te lande zal worden gehouden. Het bezwaar van de KEN ml daartegen is dat het mikpunt van deze manifestatie de NAVO als zodanig is, terwijl de KEN ml nu vooral wil ageren tegen de overheersing van de NAVO door de Verenigde Staten.

De KEN ml lijkt haar reorganisatie en politieke heroriëntatie thans te hebben voltooid. Zij heeft nu afgerekend met haar elitair bolsjewistische politiek en organisatie. In de nieuw ontwikkelde visie dient de revolutie niet uitsluitend doorgevoerd te worden door de arbeidersklasse - toch altijd nog een minderheid - maar door de overgrote meerderheid van de bevolking, die immers grotendeels onderworpen is aan uitbuiting en onderdrukking. De revolutionaire partij, die de KEN ml wil opbouwen, is niet langer meer de partij van de arbeidersklasse alleen, maar van een veel bredere revolutionaire volksmacht. De verbinding tussen de partij-elite en de massa van het volk moet tot stand worden gebracht in brede "socialistische verenigingen" voor verschillende lagen van het volk - bijv. voor arbeiders, studenten en vrouwen - die naast de sociaal-economische belangenstrijd, vooral de culturele en politieke opvoeding van de massa moeten behartigen.

Gevolg van de geschetste politieke koersverandering was dat de oude bondgenotenorganisaties, zoals de Kommunistische Studentenbond (KSB),

moesten verdwijnen en dat andere massa-organisaties, zoals het Landelijk Vietnam Komitee (LVK) en de pas opgerichte Kommunistische Vrouwenbeweging, van opzet moesten veranderen.

Het LVK heeft inmiddels initiatieven genomen, die moeten leiden tot de bundeling van activiteiten van allerlei anti-imperialistische organisaties in een anti-imperialistische strijdbond. De strategie om tot zo'n strijdbond te komen is recent door de ledenvergadering van het LVK goedgekeurd en voorziet in een tussenfase, waarin gestreeft wordt naar een federatieve samenwerking - zowel plaatselijk als landelijk - met andere (meestal niet partijgebonden) anti-imperialistische organisaties. Het is overigens niet onwaarschijnlijk dat de recente ommezwaai in de stellingname van de KEN ml inzake de NAVO de relatie tussen het LVK en andere anti-imperialistische organisaties zal vertroebelen.

De KEN ml heeft inmiddels reeds de aanzet gegeven tot de vorming van nieuwe socialistische massa-organisaties voor arbeiders, vrouwen en studenten, doch daarvan zijn tot nog toe vrijwel geen activiteiten naar buiten toe gebleven.

De SP, qua omvang en activiteit de belangrijkste pro-Chinese organisatie in Nederland, groeide gestaag verder en telt thans bijna 70 afdelingen in 44 plaatsen met in totaal omstreeks 750 leden.

De partij heeft zich in de voorbije periode voornamelijk beperkt tot haar traditionele werkterreinen: het buurt- en milieuwerk. Colportage met de bladen, die door de SP en haar mantelorganisaties worden uitgegeven, heeft een bijzonder belangrijke plaats gekregen in de partijactiviteit, nu "De Tribune" niet meer maandelijks, maar twee-wekelijks wordt uitgegeven in een oplage van ongeveer 20.000 stuks.

Nieuw is de activiteit van de partij op het gebied van de gezondheidszorg. Via een daartoe opgerichte stichting (Ons Medies Centrum) is in Oss gestart met de exploitatie van een huisartsenpraktijk. Doel van deze activiteiten is om de ervaringen in de gezondheidszorg te betrekken in de acties van de SP en haar mantelorganisaties op sociaal en sociaal-economisch terrein. Ook op dit nieuwe arbeidsveld blijken weer de grote inzet en het idealisme van de SP-leden. De aan de praktijk verbonden artsen die lid zijn van de partij, nemen genoeg met een salaris van ongeveer de helft van het minimumloon. Zij zijn bovendien verplicht deel te nemen aan de normale activiteiten van de partij.

Van de overige pro-Chinese organisaties is feitelijk alleen de Marxistisch-Leninistische Partij van Nederland (MLPN) van enig belang. Door de toegenomen belangstelling van de CPCh voor versterking en samenbundeling van haar aanhang in West-Europa, lijkt de positie van de MLPN als enig "erkende" pro-Chinese organisatie gevaar te lopen. Doordat de partij het praktische werk sterk verwaarloosd heeft, heeft zij nationaal gezien weinig betekenis, hetgeen de Chinezen bij hun evaluatie van de pro-Chinese beweging in Nederland - waaraan de MLPN overigens actief meewerkt - waarschijnlijk niet zal ontgaan.

*
*
*

Algemeen Nederlands Jeugdverbond

Organisatie

Tijdens de Landelijke Organisatieconferentie van het ANJV, die op 12 en 13 oktober 1974 te Amsterdam plaats vond, werd (weer) besloten initiatieven te nemen tot de werving van 3000 (!) nieuwe leden. Daarnaast werd vastgesteld dat het ANJV meer aandacht zou moeten besteden aan culturele, creatieve en sportieve activiteiten binnen de vereniging, teneinde het Verbond aantrekkelijker te maken voor de jeugd.

Mocht hieruit reeds blijken dat er binnen het ANJV een zekere onvrede heerst over de bestaande toestand in de organisatie, nog sterker kwam dit tot uiting op het 14e Congres van het ANJV, dat op 29, 30 en 31 maart te Amsterdam gehouden werd. Behalve de voorbereiding van het 30-jarig jubileum van het ANJV werd op het Congres het vraagstuk van de eenheid van optreden van de jeugd aan de orde gesteld. Versterking van de organisatie werd, zo bleek uit de discussies, als absolute voorwaarde beschouwd om deze eenheid te realiseren. "Meer dan nu zal het Verbond het karakter moeten krijgen van een massa-organisatie van jongeren", zo luidde een zinsnede in de aankondiging van het Congres in het ANJV-organ "Jeugd".

Activiteiten

Dat het ANJV tot de conclusie is gekomen dat het nog geen echte massa-organisatie genoemd kan worden, vindt mogelijk zijn oorzaak in de zeer slechte opkomst bij de in opdracht van de CPN door het ANJV georganiseerde demonstraties tegen de aanschaf van de "F.16" ("atoomstraaljager").

Deze demonstraties werden in de periode van midden januari tot midden februari 1975 gehouden in Amsterdam, Rotterdam, Groningen, Utrecht, Zaanstad, Alkmaar, Zwolle, Tilburg, Vlissingen, Deventer en Enschede.

In een terugblik op het 14e Congres in "Jeugd" vermeldde ANJV-voorzitter Johan BOSMA, dat er in 9 plaatsen nieuwe afdelingen waren opgericht en dat er 222 nieuwe leden ingeschreven waren (het streven was, zoals hierboven vermeld 3000 leden!). Het vraagstuk van vrede en veiligheid werd door de heer BOSMA een hoeksteen genoemd van het Verbondswerk.

Op initiatief van het ANJV werd begin juni 1975 een "verklaring" uitgegeven, waarin krachtig werd geprotesteerd tegen een justitieel onderzoek dat in het hoofdkantoor van de VVDM (Vereniging van Dienstplichtige Militairen) werd ingesteld naar aanleiding van een VVDM-manifest, waarin een belediging aan het adres van Minister VREDELING voorkwam. Deze ingreep werd door het ANJV beschouwd als een poging van de "rechtse" legerleiding om soldatenacties te belemmeren.

Op het 25e Congres van de CPN (op 6, 7 en 8 juni j.l.) sprak de heer BOSMA zijn verontrusting uit over de enorme toename van vrijwilligers in het Nederlandse leger en liet hij doorschemeren dat het ANJV, "als werkelijk georganiseerde kracht onder de jeugd", het initiatief in de strijd tegen een eventueel vrijwilligersleger wil overnemen van de VVDM.

Op zijn 14e Congres heeft het ANJV besloten dat het richting zal geven aan de acties, de juiste eisen zal formuleren en de organisaties van de soldaten in alle opzichten zal beschermen.

Gezien het voorgaande heeft het er alle schijn van dat het ANJV in de komende tijd zal streven naar grotere invloed binnen en buiten de VVDM, om initiatieven tot acties onder de militairen te ontwikkelen.

Internationale solidariteit

Naar aanleiding van een oproep van de CPN om de internationale solidariteit te versterken, vooral t.a.v. Indonesië, heeft het ANJV het initiatief genomen om te komen tot de oprichting van een Comité "Jongeren voor Indonesië". De CPN heeft het ANJV hierbij maximale ondersteuning toegezegd. Tot dusverre heeft dit Comité nog niet van zich doen spreken.

Op 15 augustus j.l. vertrokken 15 ANJV-leden onder leiding van hoofdbestuurder J. PRUIJSER naar Portugal om in Faro drie weken lang te gaan helpen bij het binnenhalen van de oogst op de landbouwcoöperatie "De Eerste Mei".

Deze reis kan in verband gebracht worden met het verzoek om Nederlandse communisten gedurende 3 à 4 maanden naar Portugal te sturen om te helpen bij de opbouw van het land. Dit verzoek zou door de leiding van de Portugese Communistische Partij gedaan zijn aan CPN-voorzitter H. HOEKSTRA tijdens diens recente bezoek aan Portugal.

In "De Waarheid" is in een viertal artikelen een indruk gegeven van de omstandigheden waaronder de ANJV'ers in Portugal werkten en leefden. Hoewel de reis uitdrukkelijk bedoeld heette om de helpende hand te bieden bij het binnenhalen van de oogst en niet om zich op enigerlei wijze te mengen in politieke aangelegenheden, bleek uit die artikelenreeks dat de 15 ANJV'ers niettemin hebben deelgenomen aan een manifestatie in Evora, die in het teken stond van de "verdediging van de revolutie, solidariteit tegen de reactie en voor eenheid tegen het fascisme".

Om de reis van de ANJV-leden te bekostigen is door het ANJV met steun van "De Waarheid" een financiële campagne gestart, die reeds vele honderden guldens zou hebben opgeleverd.

Trotskisme

Internationaal

De "Vierde Internationale" is verdeeld in groepen, "tendenzen" genaamd, vernoemd naar een leidinggevend orgaan en/of persoon.

De belangrijkste tendens is de "Tendens Verenigd Secretariaat", ook wel Tendens MANDEL genoemd. Deze tendens kent een kleine 50 erkende "nationale secties" - waaronder de Nederlandse "Internationale Kommunistenbond" (IKB) - en een niet exact bekend aantal "sympathiserende secties" (o.a. in landen waar twee of meer groepen zich willen manifesteren als "erkende nationale sectie").

Leidinggevende posities in deze "Tendens V.S." bekleden o.a. de Belg Ernest MANDEL, de Franses Pierre FRANK en Alain KRIVINE, terwijl de Nederlandse sectie op internationaal niveau vertegenwoordigd wordt door Herman PIETERSON en zijn plaatsvervanger Joost KIRCZ.

Na "Vietnam" is "Portugal" een nieuwe testcase geworden voor het "revolutionair socialisme".

Men zou kunnen stellen dat de leiding van de "Vierde Internationale" zich enerzijds kritisch opstelt t.o.v. de PCP, doch anderzijds alles in het werk stelt om haar "broeder" in de klassenstrijd bij te staan - a.h.w. een bondgenootschap op ad hoc basis - om te voorkomen dat er een scheuring ontstaat in het linkse kamp in Portugal.

Naast de grote aandacht voor de situatie in Portugal, is het "Verenigd Secretariaat" een internationale campagne gestart n.a.v. (of vooruitlopend op) de ontwikkelingen in Spanje. Op 3 mei 1975 nam het "V.S." een resolutie aan, getiteld "De doodstrijd van het Franquisme en de taken van de Spaanse revolutionairen". Een opvallend element in deze "Spaanse" resolutie is de aanval op de PCE en "haar reformistische en neo-reformistische bondgenoten", wier politiek er een is "van het remmen, het versplinteren, het desoriënteren en het in de impasse leiden van de arbeidersstrijd". Opvallend, gezien de toch wel als steun aan te merken houding van het "V.S." t.o.v. de PC Portugal.

Nationaal

Van C.R.M. tot I.K.B.

In 1944 proclameerde het "Comité van Revolutionaire Marxisten" zich tot Nederlandse Sectie van de Vierde Internationale. In 1965 sloot de

Nederlandse Sectie zich aan bij de "Tendens PABLO" (in 1964 gevormd), doch in april 1972 keerde zij terug tot de - inmiddels zich gevormd hebbende - "Tendens Verenigd Secretariaat" en nam toen de naam "Revolutionair Communistische Bond" aan.

Ten gevolge van activiteiten van trotskisten in de SJ en PSP (in het kader van de tijdens het Derde Wereld-Congres, in 1951, afgekondigde "Intrede-Politiek") kwam het tot een breuk binnen deze twee organisaties. Geroyeerde - trotskistische - SJ-ers richtten in 1969 de "Revolutionair Communistische Jongerenorganisatie Revolte" op; uit de PSP gezette trotskisten en hun sympathisanten gingen begin 1972 over tot de vorming van de "Aktiegroep Proletarisch Links".

Een jaar later besloten de trotskisten hun jongeren-organisatie "Revolte" op te heffen ten gunste van een verdere (trotskistische) uitbouw van "Proletarisch Links".

Deze "trotskisering" van PL verliep zo snel en gemakkelijk - alleen de afdeling Utrecht en leden van de afdeling Den Haag verlieten PL - dat reeds in december 1974 besloten kon worden tot een fusie van RCB en PL. De nieuwe, vergrote Nederlandse Sectie nam de naam "Internationale Kommunisten Bond" aan.

Opgemerkt dient te worden dat het opheffen van "Revolte" en de toenemende greep van de RCB op PL o.a. voortvloeiden uit adviezen van Ernest MANDEL zelf.

Organisatie

Op papier is de IKB een hechte organisatie - zie schema pag. 21 - die de continuïteit van de activiteiten kan waarborgen. Haar organisatiebeginselen luiden "politieke centralisatie" en "organisatorische decentralisatie".

De IKB heeft haar grootste aanhang in Amsterdam, Utrecht, Nijmegen, Den Haag en Eindhoven. In oprichting zijn afdelingen in Enschede, Maastricht, Apeldoorn en Rotterdam.

Kwalitatief is de Nederlandse Sectie zeker sterker geworden door en sinds de fusie in december 1974. De leiding (en het élan) van de Sectie berust nagenoeg geheel bij de jongeren.

Gesteld kan worden dat de IKB een harde kern heeft van \pm 50 personen, met daaromheen \pm 100 bij tijd en wijle actieve leden. Bovendien telt de Sectie \pm 150 papieren leden. In dit verband kan gewezen worden op een

een bestand van abonnees op "Proletarisch Links" van 360. In de losse verkoop wordt nog eens eenzelfde aantal aan de man gebracht.

Met ingang van 1 mei 1976 wil men starten met het om de 14 dagen doen uitkomen van de krant "Proletarisch Links" die nu eens per maand verschijnt. Door deze omschakeling wordt als eis gesteld: a) op 1 mei 1976 1200 nummers en b) een fonds van f. 2.000.--

De administratie van de IKB is (nog) in Hoofddorp gevestigd t.h.v. Rein v.d. HORST; het Partijgebouw van de Sectie staat in Amsterdam, le Jan van de Heijdenstraat 64 sous, telefoon 020-734952.

Na bijna een jaar studie is besloten tot de oprichting van de "Stichting Henk SNEEVLIET". Deze Stichting - voorlopig nog onder verantwoordelijkheid van het Politiek Bureau - is opgericht voor het uitgeven van scholingsmateriaal en studies en om het donateurs aantrekkelijk te maken schenkingen te doen.

Activiteiten

Locaal richten de activiteiten zich op studenten en arbeiders. Sinds kort probeert de afdeling Utrecht het "wijkwerk" (in de wijk Zuijlen) van de grond te krijgen.

Dit gaat gepaard met de uitgave van het al genoemde maandblad "Proletarisch Links", het studentenblad "Barrikade" en het theoretisch blad "de Internationale" (samen met de Belgische Sectie). Bovendien is in Nederland te verkrijgen het - meertalige - blad "Imprecor", uitgegeven door het Verenigd Secretariaat. Ook "brochures" behoren tot het propaganda-materiaal van de Vierde in Nederland. In het kader van de propaganda moet ook genoemd worden de campagne Rood Europa, begin maart 1975, waarvan het doel was: ruchtbaarheid geven aan het bestaan van de nieuwe Nederlandse Sectie, de IKB. De IKB-leiding pleit voor "een zo krachtig mogelijk optreden in samenwerkingsverbanden". Voorbeelden van deze tactiek zijn de deelname aan de grote landelijke demonstratie op 5 april 1975 in Utrecht, gericht tegen de aanschaf van gevechtsvliegtuigen, de participatie in de activiteiten van het Anti-Racisme comité, opgericht n.a.v. het doen en laten van rechtse groeperingen als de "Volksunie" en "Nieuw Rechts", en de medewerking aan het initiatief van de "Vereniging Dienstweigeraars" om eind dit jaar een Anti-militaristisch werkcongres te organiseren.

Uiteraard worden "Portugal" en "Spanje" door de Nederlandse trotskisten, waar mogelijk, onder de aandacht gebracht en ondersteunen IKB-ers

initiatieven in deze sfeer.

Het LS geeft evenwel toe dat "bij plaatselijke demonstraties een aantal malen ernstig de boot is gemist", waarbij als voorbeeld een herstructureringsdemonstratie van de ASVA in Amsterdam wordt genoemd.

IKB - SOF

-Het Socialistisch Onderwijs Front is één van de organisaties die in het afgelopen jaar de belangstelling van de IKB hebben gehad. De IKB heeft getracht de "autonomie", de zelfstandigheid van het SOF binnen de "Linkse Beweging", aan te tasten en het SOF haar eigen stempel op te drukken. De handelwijze van de trotskistische cel in deze organisatie van leerkrachten leidde er echter toe dat juist het tegendeel werd bereikt. Tijdens het congres van het SOF op 12 en 13 april 1975 werd een motie aangenomen die het lidmaatschap van het SOF met dat van de IKB onverenigbaar verklaarde.

IKB - BVD

Tot een roeyement van IKB-ers kwam het niet tijdens het zevende congres van de Bond voor Dienstplichtigen, die dezelfde kant op dreigde te gaan als het SOF. Maar, aldus het lid van het Politiek Bureau van de IKB Willem BOS, gelukkig had de BVD zich nog niet laten verleiden tot "sektarisme" en "nam zij (slechts) een afwachtende houding aan ten opzichte van de opbouw van de revolutionaire partij".

De trotskisten in de BVD hebben dan wel niet kunnen bereiken dat de "autonomie" van de BVD - als socialistische soldatenorganisatie - werd prijsgegeven, enig succes hebben zij zeker wel bereikt en hun invloed in deze organisatie is vergroot.

Of dit nu het gevolg is van een beter voorbereide "coup" of van een grote bereidheid tot "gas minderen" - op aanraden van of na ingrijpen van de leiding in Brussel - kan niet beoordeeld worden. Misschien heeft juist het "internationale karakter" van het trotskisme de IKB-ers er voor behoed al te hard van stapel te lopen en zuster-organisaties van de BVD elders in West-Europa tegen zich in het harnas te jagen.

Army Groups

Ten aanzien van het internationale karakter van het trotskisme kan nog vermeld worden dat diverse nationale secties zogenaamde "army-groups" hebben gevormd, belast met het leiding geven aan het trotskistische aandeel in de "soldatenstrijd".

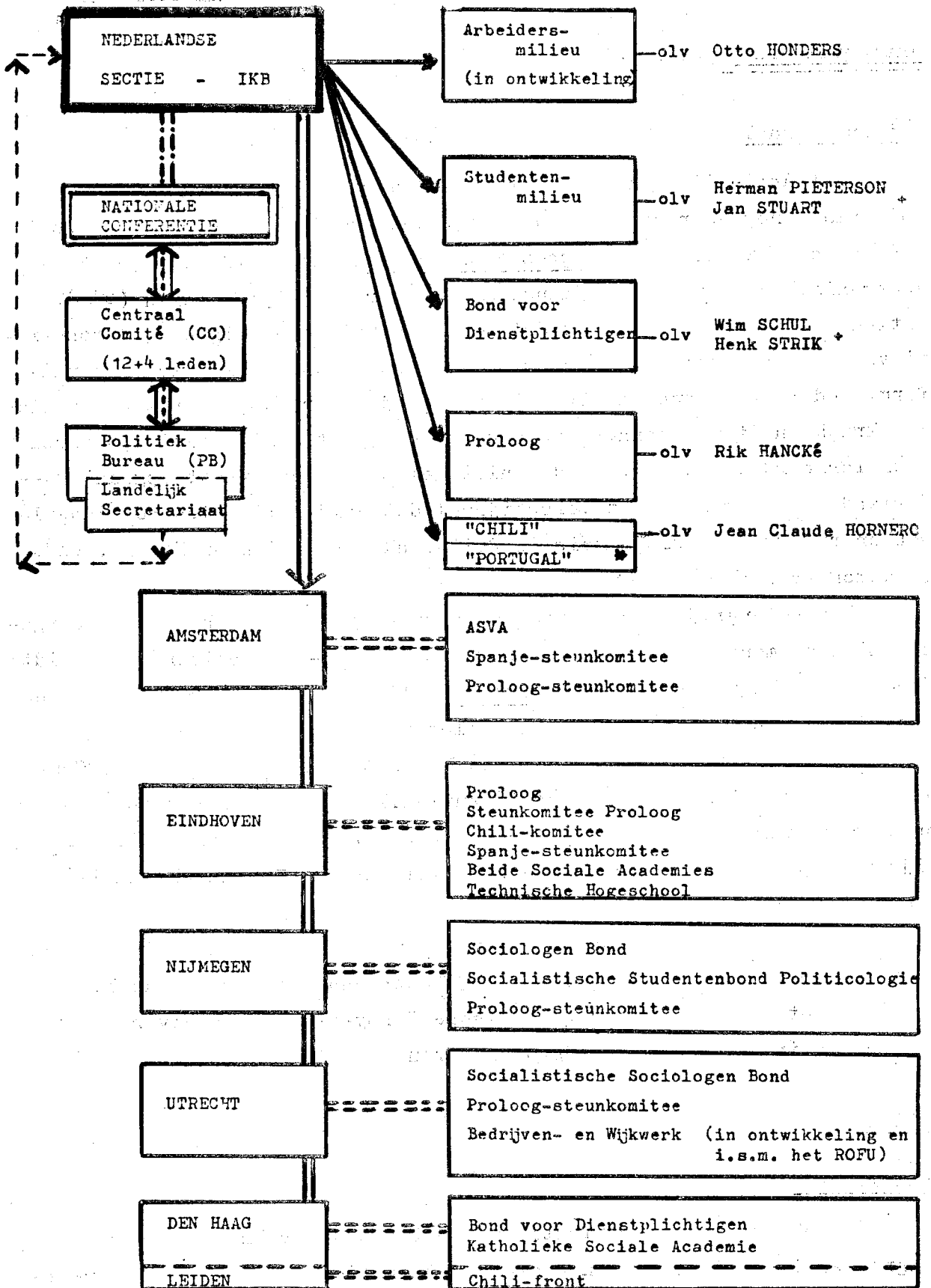
Op 23 maart 1975 vond een eerste internationale bijeenkomst van deze "army groups" plaats, met als thema "Legerwerk Internationaal". Aanwezig waren 2 Zwitsers, 2 Fransen, 2 Belgen, 2 Zweden, 1 Duitser, 1 Luxemburger en de Amerikaan Gus HOROWITZ. Van Nederlandse zijde was aanwezig Wim SCHUL en n.a.w. ook Joost KIRCZ.

De informatieuitwisseling was zinvol en serieus, aldus SCHUL in zijn verslag over deze bijeenkomst. Besloten werd tot het instellen van een secretariaat, bestaande uit: 1 Nederlander, 1 Amerikaan en 1 Fransman, teneinde integratie en coördinatie op Europees niveau te garanderen. Dit secretariaat zou om de 6 weken bijeen moeten komen; in "Inprecor" zou extra aandacht aan het Anti-militarisme besteed moeten worden.

In het "rapport legerwerk", uitgebracht t.g.v. de tweede nationale conferentie van de IKB en goedgekeurd door het CC van de IKB werd het volgende in dit kader opgemerkt:

"Het gewicht van de Internationale kan tot uiting komen door gemeenschappelijke publikaties met andere secties (waartoe mogelijkheden zijn nu wij een internationale coördinatie op gang hebben gebracht) gekoppeld aan de positie van één van onze leden in het internationaal anti-militarisme bulletin dat de BVD opzet".

Aangenomen mag worden dat het anti-militarisme in het algemeen en de activiteiten van de trotskisten in dit kader in het bijzonder, vooral op gericht zijn, althans wat betreft landen als Nederland en Frankrijk, interne verdeeldheid in het leger te bevorderen.

- ⋮ = afgevaardigd naar
- > = "bevels"-lijn
- ↕ = gekozen uit en verantwoording schuldig aan
- = aanwezig in
- = met belangrijke afdelingen in
- ⋯ = met leden o.q. sympathisanten in/op
- ⋆ = er bestaan plannen voor een comité

Anti-militarisme

Internationaal

Het Anti-Militarisme heeft in het afgelopen jaar wellicht in het buitenland nog meer dan in Nederland, een opgang gekend met als hoogtepunten ongetwijfeld het Congres Anti-NATO'74 van 21 t/m 23 nov. 1974, georganiseerd door de Nederlandse Bond voor Dienstplichtigen (BVD), anti-militaristische bijeenkomsten in Frankrijk en België en demonstratieve tochten en/of vergaderingen, bijgewoond door militairen in uniform. Nederland kende dit laatste verschijnsel reeds, maar ook Duitsland, Frankrijk en Italië kennen sinds kort dit soort manifestaties, waarbij geüniformeerde soldaten, al dan niet gemaskerd "de straat opgaan". Nederland kent nog niet het verschijnsel dat vrijwillig dienende kaderleden en reservisten zich zoals in Duitsland, Frankrijk en Italië, onder de demonstrerenden voegen.

Een belangrijke vraag voor alle zich Socialistische Soldatenorganisaties noemende groeperingen, zowel in binnen- als buitenland, luidt: "moet een soldatenorganisatie autonoom blijven" of "geïntegreerd in de strijd van het (inter-)nationaal proletariaat".

Met name van Italiaanse (Lotta Continua) en Franse zijde ("Comité de Défense des Appèles" en "Comité Anti-Militariste") wordt op de tweede oplossing aangedrongen. Het zijn ook o.a. deze twee organisaties die wijzen op de mogelijkheid om via het militaire beroepskader "anti-militarisme te bedrijven".

Aan het eerste nationaal congres van "Lotta Continua" in januari 1975, namen o.a. een Portugese en een Nederlandse delegatie deel.

Op het bestaan van trotskistische "army-groups" in diverse landen werd reeds in een vorig hoofdstuk gewezen.

Nationaal

Positie BVD en VVDM

De Bond voor Dienstplichtigen heeft met de organisatie van het congres Anti-NATO'74 zich (nog meer) internationale bekendheid verworven. Maar niet alleen de BVD, ook de VVDM, die vele van haar wensen gerealiseerd heeft gezien, strekt vele buitenlandse anti-militaristische

soldaten-organisaties tot voorbeeld. Leden van zowel de BVD als de VVDM - in de meeste gevallen lid van beide organisaties tegelijk - hebben, zo kon worden vastgesteld, tijdens bijeenkomsten in Italië, Frankrijk, België en Duitsland verslag uitgebracht van hun strijdmethoden, ervaringen en resultaten. Daarbij hebben zij hun buitenlandse collega's gewezen op de reactie die van de (leger-) autoriteiten op hun optreden verwacht kon worden. Herhaaldelijk werd en wordt door buitenlandse organisaties verwezen naar deze twee Nederlandse organisaties, waarvan gezegd kan worden dat ze een unieke positie innemen.

Het Trotskisme in de BVD

In de afgelopen periode hebben trotskisten - leden van de Internationale Kommunistenbond - getracht de "witte" BVD voor hun zienswijze t.a.v. de soldatenstrijd te winnen.

Onder leiding van Wim SCHUL is aan het 7e congres van de Bond voor Dienstplichtigen een aantal stellingen voorgelegd, waarin duidelijk trotskistische thema's herkenbaar waren. Ondanks deze goed voorbereide poging tot een "coup", hebben SCHUL's tegenspelers, de meer praktisch ingestelde Ben DANKBAAR en de zijnen, echter hun denkbeelden ("alternatieven" op de stellingen van SCHUL) zien aangenomen. Met name de "autonomie" van de Soldatenbeweging is nog eens beklemtoond, hetgeen erop neer komt dat de BVD de soldatenbeweging opvat enerzijds als een onderdeel van de beweging die gericht is op fundamentele verandering van de maatschappij, maar anderzijds als een zelfstandige en onafhankelijke organisatie van soldaten.

Op aandrang van met name Ben DANKBAAR zal de BVD haar aandacht vooral richten op de rol van de sociaal-democratie, meer in het bijzonder op de exponent daarvan: de Partij van de Arbeid en de Minister van Defensie, de heer VREDELING.

De "tendens naar een sterke staat", zoals Wim SCHUL die onder de aandacht bracht, werd door het congres wel onderkend, maar toch niet zo belangrijk geacht dat alle actie erop gericht zou dienen te worden.

Het congres zag, het bovenstaande in aanmerking nemend, daarom de volgende punten als voornaamste taken voor de leden van de Bond voor Dienstplichtigen:

- a. versterking en verbreding van de organisatie van soldaten;
- b. strijd tegen de onderdrukking van soldaten;
- c. solidariteit van soldaten en arbeiders;
- d. agitatie tegen een vrijwilligers- of beroepsleger en elite-onderdelen.

Met name de punten a. en b. brengen met zich mee dat de aandacht van de BVD voor de VVDM (hernieuwd) zal toenemen. De oprichting van het zogenaamde "soldatenkomitee", een BVD-initiatief, is hiervan een onderdeel.

Ledental BVD

Het afgelopen jaar heeft de BVD n.a.w. eerder een kwalitatieve dan een kwantitatieve winst opgeleverd. Het aantal kaderleden bedraagt nog steeds ongeveer 150, waarvan er ongeveer 40 tot 50 gerekend kunnen worden tot de harde kern.

Het centrum van de BVD-activiteiten ligt nog steeds in Amsterdam.

Internationaal Secretariaat

Pas medio juli 1975 is het officiële verslag van het door de BVD georganiseerde congres "Anti-NATO '74" naar de toen aanwezige organisaties toegezonden. Het begeleidend schrijven bevat o.m. de mededeling dat er op dit moment binnen de BVD nagedacht wordt over het opzetten van een internationaal secretariaat. Toegezegd is dat op korte termijn de BVD met een concreet voorstel zal komen inzake de realisering van dit Internationaal Secretariaat.

Conclusie

In 1974/1975 is getracht op alle fronten en in nagenoeg alle West-europese landen het anti-militarisme nieuw leven in te blazen, waarbij door allerlei groeperingen op (de afloop van) de "kwestie Vietnam" is ingespeeld, "als tragisch voorbeeld van wat door militarisme teweeg kan worden gebracht". Socialistische soldaten-organisaties - al dan niet door infiltratie mantel-organisaties geworden van bijv. de trotskisten - zullen in de komende tijd waarschijnlijk naar elkaar toegroeien, waarbij het vraagstuk van de "autonomie" eventueel nog een struikelblok zou kunnen zijn.

Federatie van vrije Socialisten

Ideologische ontwikkeling

De belangrijkste ontwikkeling binnen de anarchistische FVS is de terugkeer - na interne discussies - naar al-oude anarchistische beginselen als het "anarcho-syndikalisme", de "raden-democratie" en het "vrij-socialisme". Dit is het, naar alle waarschijnlijkheid niet bedoelde, resultaat van de activiteiten van met name Boudewijn CHORUS en Jans SNOEIJING.

SNOEIJING en CHORUS hebben getracht uit zowel de FVS als de Rode Hulp' leden los te weken - nadat pogingen om beide organisaties naar hun hand te zetten waren mislukt - om een nieuw soort anarchistische hulporganisatie op te richten. Evert v.d. BERG, een vooraanstaand lid van de RH, spreekt in dit verband van "scheurmakerspolitiek"; Albert LEDDER, landelijk secretaris van de FVS, merkte begin 1975 tijdens een FVS-bijeenkomst op: "Boudewijn, Jans e.a. werken gewoon niet voor de FVS en willen een eigen klup (die ze de Nederlandse FAI gaan noemen)".

Noot: FAI = Federation Anarchiste International.

Voor Jans SNOEIJING had LEDDER's uitspraak o.m. tot gevolg dat hij uit het redactie-collectief van het FVS-orgaan "De Vrije Socialist" werd verwijderd, waardoor hij thans niet meer zo gemakkelijk zijn ideeën kan uitdragen.

Organisatie

In de organisatie zijn enige wijzigingen aangebracht.

Het Algemeen Actie Secretariaat, eerst in handen van Albert LEDDER, is omgevormd tot een Algemeen Actie Secretariaatscollectief en verhuisd van Amsterdam naar Groningen, postbusnr.179. Dit nummer staat op naam van Jan BREUKELAAR; het collectief is telefonisch bereikbaar op nr. 127695, i.c. het nummer van de Stichting Politiek Café, Gelkingestraat 9 te Groningen.

Jan BERVOETS, Willem de Zwijgerlaan 86 te Den Haag, blijft de internationale contacten onderhouden.

De Vrije Socialist

Veranderingen zijn aangebracht, zoals boven reeds vermeld, in de Redactie van "de Vrije Socialist". Deze bestaat nu uit Roel BURGLER, Albert LEDDER, Dick VISSER, Jan DIERTENS, Hans GOEDHART en Geertje GAASTRA.

Afdelingen

De FVS beschikt nu over contactadressen en afdelingen in Amsterdam, Apeldoorn, Assen, Beverwijk, Delft, Den Haag, Dordrecht, Eindhoven, Emmen, Groningen (stad), Groningen (prov.), Haarlem, Hilversum, Leeuwarden, Leiden, Medemblik/Alkmaar, Middelburg, Nijmegen, Oudwoude, Roermond, Rotterdam, Tilburg, Utrecht, Velp/Arnhem, Vierhouten, Winschoten en IJmuiden.

*

* * *

Rode Hulp

Overzicht

Het afgelopen jaar 1974-1975 is voor Rode Hulp in menig opzigt een turbulent jaar geweest. Drie gebeurtenissen hebben vooral de aandacht getrokken.

A. De vrijlating van Lucien van HOESEL op 8 november 1974.

B. De scheuring in Rode Hulp.

C. De aanslagen in de nacht van 2 op 3 juni 1975.

A. Op 8 november 1974 werd Lucien van HOESEL uit gevangenschap ontslagen*) na inwilliging van zijn gratieverzoek. Hiermee was Rode Hulp zijn laatste politieke gevangene kwijt. Weliswaar hield men zich ook bezig met Ronald AUGUSTIN, de Nederlander die in West-Duitsland een straf van zes jaar uitzit wegens poging tot doodslag, paspoortvervalsing en lidmaatschap van een criminele vereniging (i.c. de RAF), maar die moest men "delen" met het Komitee Anti-Duitse Terreur (KADT).

Dit comité is opgericht met het doel steun te bieden aan politieke gevangenen, maar in de praktijk heeft men zich tot dusverre uitsluitend met Augustin beziggehouden. Het KADT is in feite in het leven geroepen door de moeder en zuster van Augustin. Omdat Rode Hulp zich tot op dat moment met weinig anders dan met genoemde politieke gevangenen had beziggehouden moest men zich wel gaan herbezinnen op de doelstellingen.

B. De herbezinning liep uit op een breuk. De radicalen binnen Rode Hulp (bestaande uit de voormalige Rode Jeugdleden) willen Rode Hulp maken tot een onderdeel van de gewapende strijd contra de kapitalistische maatschappij, waarbij de conspiratieve organisatie, zoals weleer bij de Rode Jeugd, weer in het leven moest worden geroepen.

Van HOESEL werd in 1972 tot twee jaar gevangenisstraf veroordeeld wegens het in bezit hebben van bommateriaal.

Vooral de pas vrijgelaten van HOESEL, Yvonne de JONG en Evert van den BERG ijverden voor een Rode Hulp in deze geest. Zij kregen oppositie van de afdeling Eindhoven, die onder leiding van Lenicka ROOSENDAAL zich wilde blijven beperken tot de loutere steunverlening, ook aan politieke gevangenen in het buitenland en hier te lande illegaal verblijvende gastarbeiders. De invoering van de oude Rode Jeugdidealen achtte zij in strijd met de doelstellingen van Rode Hulp. In deze strijd trokken van HOESEL o.s. tenslotte aan het langste eind. Op een landelijke vergadering op 1 december 1974 werd Lenicka ROOSENDAAL gedegradeerd van landelijk tot plaatselijk contact- en administratieadres. Hierop reageerde zij na enige tijd door met haar aanhang Rode Hulp te verlaten, na overschrijving van het Rode Hulpsaldo op haar eigen girorekening. Zij stichtte vervolgens het Rood Solidariteitsfront, een wel zeer weidse naam voor een onbeduidende organisatie.

Rode Hulp ging zich sedertdien steeds radicaler opstellen. Dit gold en geldt vooral voor de afdeling Breda, waar Evert van den BERG in woord en geschrift de oude Rode Jeugddenkbeelden uitdraagt. Op initiatief van Van den BERG is in Breda het Marxistisch Scholingskollektief opgericht, waartoe alle RH-prominenten behoren en waar men elkaar onderwijst in de leer van de gewapende strijd en de praktijk van de stadsguerrilla.

C. Tot op heden is die radicale houding van Rode Hulp nog niet in daden omgezet, afgezien van de acties van Evert van den BERG en zijn "Knokploeg", vooral contra de sociale academie "Markendaal".

Eén uitzondering mag echter niet onvermeld blijven. Rode Hulp is betrokken geweest bij de "aanslagen" die in de nacht van 2 op 3 juni 1975 door Tom de BOOY c.s. zijn gepleegd. Deze actie, waarbij o.m. een steen door de ruit van de Amsterdamse officier van justitie mr van MEIJENFELDT moest worden gegooid hield om twee redenen nauw verband met de Nieuwmarktaffaire. De datum van 2 op 3 juni werd gekozen, vanwege de grote concentratie politie in de Nieuwmarktbuurt, omdat op 2 juni de laatste fase van de ontruiming plaats vond. Om die reden zou het politiecorps elders in Amsterdam aanmerkelijk uitgedund zijn, zodat

de daders hun "werk" des te beter zouden kunnen doen.

Allereerst was de Rode Hulp een fel tegenstander van de ontruiming. Bij de beruchte rellen i.v.m. de eerste ontruiming hebben verschillende RH-leden zich daadwerkelijk met geweldadige acties ingelaten en de instanties en personen op wie de RH-acties betrekking hadden stonden in nauw verband met de ontruiming van de Nieuwmarktbuurt (aannemers en slopers). Overigens zijn de Rode Hulpleden (m.u.v. de BOOY) voorzover bekend alleen bij de voorbereidende acties betrokken geweest.

Contacten met andere organisaties

Rode Hulp heeft met de volgende organisaties contacten:

a. Het Komitee Anti-Duitse terreur waarvan o.m. mevr. AUGUSTIN lid is. Deze contacten zijn overigens vrij sporadisch.

b. De Federatie van Vrije Socialisten

RH heeft met de FVS als organisatie geen officiële binding, maar onderhoudt contacten met diverse leden.

c. Het Zuidmoluks Bevrijdingsfront

Henk WUBBEN en Yvonne de JONG onderhouden frequent contact met enkele belangrijke activisten van het Zuidmoluks Bevrijdingsfront. Zij vervullen voornamelijk een adviserende en bemiddelende rol.

d. Ierse contacten.

Rode Hulp heeft samen met het Westduitse Ierland-solidariteitscomité een tournee georganiseerd voor drie vertegenwoordigers van zeer radicale Ierse groeperingen, nl. de Irish Republican Socialist Party (IRSP), People's Democracy en de "provisional" IRA. Deze Ieren hebben o.m. onderdak gevonden bij Evert van den BERG.

e. RAF en Beweging van de 2e juni

Tussen Rode Hulp enerzijds, de RAF en de Beweging van de 2^e juni anderzijds bestaan geen formele contacten.

Wel werden incidenteel contacten gesignaleerd tussen individuele leden van Rode Hulp met leden van deze organisaties

f. Het Medisch Juridisch Komitee dat volgens de plannen op maandag 29 september d.m.v. een persconferentie zich zal presenteren, is opgericht op initiatief van een internationaal comité voor de verdediging van politieke gevangenen in West-Europa (i.c. de te berechten leden van de Baader-Meinhof-groep). Het MJK gaat hiervan de Nederlandse afdeling vormen. In dit comité is ook Rode Hulp vertegenwoordigd.

Prognose

In de komende periode zijn activiteiten van Rode Hulp (en daarmee in contact staande personen en/of organisaties) te verwachten op de volgende gebieden:

- solidariteitsacties met extremistische Noord-Ierse organisaties;
- acties tegen de "terreur" van politie en justitie, in West-Duitsland en Nederland, t.a.v. tegenstanders van het kapitalistisch systeem; deze acties kunnen een vreedzaam karakter hebben (demonstratie, sit-in, picket-line); maar kunnen ook de vorm van gewelddadig optreden aannemen (ingooien van ruiten, bezetten van gebouwen/instellingen). In het verlengde hiervan ligt de mogelijkheid van onverhulde terroristische acties als het plaatsen van bommen en het gijzelen van personen;
- hulp en steun aan voortvluchtige aanhangers van Baader-Meinhof en aanverwante groepen.

*

* *